

ศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดพังงา

ที่ พง ๐๐๑๗.๑/ว ๔๕๓๖

ศาลากลางจังหวัดพังงา
ศูนย์ราชการจังหวัดพังงา
ถนนพังงา-ทับปุด พง ๘๒๐๐๐

๗ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
เรียน หัวหน้าส่วนราชการทุกส่วนราชการ หัวหน้าหน่วยงานรัฐวิสาหกิจ หัวหน้าหน่วยงานอิสระ
นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดพังงา นายกเทศมนตรีเมืองพังงา
นายกเทศมนตรีเมืองตะกั่วป่า

สิ่งที่ส่งมาด้วย บทความเผยแพร่ความรู้ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี โดยสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ ได้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ประกอบด้วย สรุปย่อคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สรุปข้อร้องเรียนของคณะอนุกรรมการพิจารณาและให้ความเห็นเรื่องร้องเรียน และสรุปข้อหารือของคณะอนุกรรมการตอบข้อหารือตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ โดยขอความร่วมมือจังหวัดเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

จังหวัดพังงา จึงขอให้หน่วยงานได้เผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อนำไปใช้ประกอบการปฏิบัติหน้าที่ในการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ต่อไป ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดรายละเอียด (สิ่งที่ส่งมาด้วย) ได้ที่เว็บไซต์จังหวัดพังงา www.phangnga.go.th เมนูหลัก “เอกสารราชการ” หัวข้อ “หนังสือเวียนจังหวัด”

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการสำหรับอำเภอขอให้แจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายศิริพัฒน์ พัฒกุล)
ผู้ว่าราชการจังหวัดพังงา

สำนักงานจังหวัดพังงา
กลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรมจังหวัด
โทร.โทรสาร/๐-๗๖๔๘-๑๔๒๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ PPAG_fairlycenter@hotmail.com

กระดาษแผ่นเดียว ให้เถอะครับ

ผมเคยตามเรื่องจากหน่วยงานอื่นครับ หลังจากส่งหนังสือตัวจริงไปล่วงหน้าสามสัปดาห์ เจ้าหน้าที่ค้นเรื่องไม่พบครับ แต่พอส่งสำเนาไปให้ก็ตามเรื่องให้ได้ เหมือนเรื่องนี้เลยครับ

นายเด่นมีอาชีพรับราชการครู ได้แจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธร นครสวรรค์ (สภ.นครสวรรค์) ให้ดำเนินคดีกับนายดวงและนายดี โดยกล่าวหาว่าปลอมเอกสารราชการ ทำให้ นายเด่นได้รับความเสียหาย สภ.นครสวรรค์ แจ้งให้นายเด่นทราบว่ามีเรื่องนี้อยู่ในความรับผิดชอบของ สภ.นิคม เขاب่อแก้ว จังหวัดนครสวรรค์ แต่ไม่แจ้งรายละเอียดเลขที่ส่งหนังสือ วัน เดือน ปี ที่ส่งเอกสารไปด้วย นายเด่น จึงมีหนังสือขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับหนังสือนำส่งดังกล่าว พร้อมให้รับรองสำเนาถูกต้องเพื่อประโยชน์ในการ ติดตามเรื่องจะได้สะดวกรวดเร็วขึ้น สภ.นครสวรรค์ ปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า เป็นหนังสือราชการ ไม่อนุญาต ให้นายเด่นไปขอจาก สภ.นิคมเขاب่อแก้ว นายเด่นจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสาร เรื่องมีเท่านี้ครับ

สถานีตำรวจภูธรนครสวรรค์มีหนังสือส่งสำเนาข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ไปประกอบการ พิจารณาและชี้แจงว่า ได้รับแจ้งความไว้เมื่อสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานแล้วพบว่าอยู่ในเขตอำนาจการ สอบสวนของ สภ. นิคมเขاب่อแก้ว ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘ จึงลงรายงาน ประจำวันเกี่ยวกับคดีไว้ แล้วส่งเรื่องให้ท้องที่ที่รับผิดชอบ ต่อมากี่ส่งเอกสารร้องทุกข์กล่าวโทษให้ สภ. นิคมเขاب่อแก้ว ตามหนังสือ ที่ ดช (นว).๔๐๑/๑๕๔๓ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ และมีหนังสือ ที่ ดช ๐๐๒๑(นว).๔๐๑/๑๖๑๒ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ แจ้งความคืบหน้าให้นายเด่นทราบ ต่อมาวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ นายเด่นได้มี หนังสือขอสำเนาหนังสือที่ สภ.นครสวรรค์ ส่งให้ สภ.นิคมเขاب่อแก้ว พร้อมรับรองสำเนา ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่า เป็นหนังสือระหว่างหน่วยงาน จึงไม่อนุญาต แต่ได้แนะนำให้ไปขอจาก สภ.นิคมเขاب่อแก้ว โดยตรง

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่นายเด่นมีคำขอนี้คือ หนังสือที่ ดช (นว).๔๐๑/๑๕๔๓ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ ฉบับนี้แหละ เรื่อง ส่งเอกสารคำร้องทุกข์ กล่าวโทษให้พนักงานสอบสวนในเขตรับผิดชอบ ข้อมูลข่าวสารนี้ เป็นข้อมูลการปฏิบัติราชการตามปกติของ หน่วยงานของรัฐ เมื่อ สภ.นครสวรรค์ ส่งเอกสารคำร้องทุกข์กล่าวโทษไปให้ สภ.นิคมเขاب่อแก้ว แล้วการเปิดเผย ไม่ทำให้เกิดอุปสรรคต่อการสอบสวนของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวนคดี ที่จะทำให้การบังคับใช้ กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) ประกอบกับนายเด่น เป็นผู้เสียหายในคดีและต้องการติดตามเรื่องร้องทุกข์เพื่อความสะดวกรวดเร็วขึ้น พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อมูล ข่าวสารตามที่นายเด่นมีคำขอเปิดเผยให้ทราบได้ จึงวินิจฉัยให้สถานีตำรวจภูธรนครสวรรค์เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับหนังสือ สภ.นครสวรรค์ ที่ ดช (นว).๔๐๑/๑๕๔๓ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๑ พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้ด้วย

เวลาประชาชนไปตามเรื่องถ้ามีสำเนาหนังสือไป จะช่วยให้เจ้าหน้าที่ตามเรื่องได้ง่ายขึ้นครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่ สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

รอก่อนนะ

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่หน่วยงานหนึ่งหรือการปฏิบัติไปอีกหน่วยงานหนึ่ง เรื่องของเรื่องคนขอก็เลยต้องรอ ป่านนี้ตอบกลับไปหรือยังก็ไม่ทราบ แต่การรอก็ก็น่าจะมีระยะเวลาครับ ไว้อ่านตอนท้าย

นายต้นเป็นสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง จำกัด มีหนังสือไปถึงสหกรณ์จังหวัดลำปาง ขอเอกสารเรื่องการหรือกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรณีที่ร้องเรียนคัดค้านระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง จำกัด ว่าด้วยการสรรหาประธานกรรมการ กรรมการดำเนินการ และผู้ตรวจสอบกิจการ พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่สหกรณ์จังหวัดลำปาง มีหนังสือแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยว่า สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปางเป็นหน่วยงานราชการบริหารส่วนภูมิภาค สังกัดกรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้หารือตามประเด็นข้อร้องเรียนของนายต้นต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณา จึงไม่สะดวกในการถ่ายสำเนาเอกสารให้นายต้น หากสืบหน้าหรือผลเป็นประการใด สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปางจะแจ้งให้ทราบต่อไป นายต้นจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปางมีหนังสือส่งสำเนาข้อมูลข่าวสารตามที่นายต้นมีคำขอและปฏิเสธไปให้คณะกรรมการวินิจฉัย ฯ เพื่อประกอบการพิจารณาชี้แจงว่า นายต้นมีหนังสือขอคัดค้านระเบียบสหกรณ์ออมทรัพย์ครูกรมสามัญศึกษา จังหวัดลำปาง จำกัด ในเรื่องการสรรหาดังกล่าว และขอให้สหกรณ์จังหวัดลำปางใช้อำนาจวินิจฉัยให้ระเบียบสหกรณ์ ฯ ดังกล่าวเป็นโมฆะ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง ได้เชิญนายต้นเข้าหารือและชี้แจงข้อเท็จจริง แต่หาข้อยุติไม่ได้ สำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง จึงมีหนังสือหารือไปที่กรมส่งเสริมสหกรณ์ ขณะนี้ยังอยู่ระหว่างการพิจารณา

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามที่นายต้นมีคำขอคือเอกสารซึ่งสำนักงานสหกรณ์จังหวัดลำปาง หรือต่อกรมส่งเสริมสหกรณ์ กรณีคัดค้านระเบียบ ฯ การสรรหา ยังอยู่ระหว่างพิจารณาดำเนินการของกรมส่งเสริมสหกรณ์ยังไม่แล้วเสร็จ การเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ ตามมาตรา ๑๕ (๒) จึงยังไม่สมควรเปิดเผยข้อมูลข่าวสารแก่นายต้นในขณะนี้ จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์ คือยังไม่เปิดเผยให้ครับ

มีมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ ธันวาคม ๒๕๕๗ ที่ว่า ทุกหน่วยงานต้องบริการข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็วหรือในวันนั้นเลย หากไม่ได้ต้องแจ้งผู้ขอทราบภายใน ๑๕ วันพร้อมแจ้งกำหนดเวลาแล้วเสร็จ และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓๘ ว่า เมื่อส่วนราชการใดได้รับการติดต่อสอบถามเป็นหนังสือจากประชาชนหรือส่วนราชการด้วยกัน ต้องตอบคำถามหรือแจ้งให้ทราบภายในสิบห้าวัน หรือตามเวลาที่ส่วนราชการนั้นกำหนดไว้ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้หารือไปได้ครับ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ติดต่อได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th
(ที่ สค ๑๓๙/๒๕๖๑)

ผมอยากได้ทั้งหมด

เรื่องการถูกต้องคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริง หรือดำเนินการทางวินัยของหน่วยงานของรัฐ มีบ่อย ๆ ครับ บางครั้งหน่วยงานเดียวถูกสอบหลายคน หลายคำวินิจฉัยเลยครับ มาดูว่าเรื่องการสอบสวนสอบข้อเท็จจริงนี้ อะไรบ้างที่เปิดเผยได้

เรื่องมีอยู่ว่า นายชายได้มีหนังสือถึงฝ่ายทรัพยากรมนุษย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร (ธกส.) ขอถ่ายเอกสารในสำนวนการดำเนินการทางวินัยเพื่อใช้ประกอบการอุทธรณ์ รวม ๖ รายการ คือ สรุปรายงานการสอบสวน สรุปรายงานการสอบข้อเท็จจริง รายงานการสอบสวนของคณะกรรมการสอบสวน รายงานการสอบข้อเท็จจริง บันทึกถ้อยคำพยานในรายงานการสอบสวน บันทึกถ้อยคำพยานในรายงานการสอบข้อเท็จจริง แต่ ธกส. มีหนังสือแจ้งเปิดเผยให้เรื่องเดียว คือสรุปรายงานการสอบสวน ส่วนที่เหลืออีก ๕ รายการ ปฏิเสธว่า เป็นข้อมูลข่าวสารจะทำให้การบังคับใช้กฎหมายเสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ และอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัยของบุคคลหนึ่งบุคคลใด นายชายจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ธนาคารเพื่อการเกษตรฯ มีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณาสรุปว่า นายชายปฏิบัติงานอยู่ที่สำนักงานสาขาถูกต้องคณะกรรมการสอบสวนเพราะอาศัยตำแหน่งหน้าที่โดยไม่สุจริต รับเงินฝากมากกว่าจำนวนที่ลูกค้าระบุในใบฝาก แล้วฝากเงินเข้าบัญชีลูกค้าอีกคนหนึ่งที่ไม่ได้ฝากเงินจริง ถึงเวลาปิดทำการไม่มีเงินสดขาดเกินบัญชีของสาขา เมื่อลูกค้าผู้ฝากเงินทวงถามก็ปฏิเสธ สำนักงานจังหวัดจึงตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงแล้วลงโทษภาคทัณฑ์ ๑ ปี แล้วได้รายงานผลให้ธนาคารทราบ ธนาคารจึงมีคำสั่งให้พนักงานนายชาย ต่อมาคณะกรรมการที่ปรึกษาเรื่องวินัยเห็นว่าเป็นการกระทำที่ไม่โอเค ลูกค้าธนาคารไม่ไว้วางใจตำแหน่งพนักงานพัฒนาการเงิน เสียชื่อเสียง ธนาคาร เป็นความผิดวินัยร้ายแรงฐานทุจริตต่อหน้าที่ เห็นควรเปลี่ยนคำสั่งลงโทษเป็นไล่ออก นายชายจึงได้มีหนังสือขอข้อมูลข่าวสารซึ่งธนาคารฯ ได้เปิดเผยให้ ๑ รายการ ปฏิเสธ ๕ รายการเนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) และ (๔)

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่ธนาคารไม่เปิดเผยคือรายการที่ ๒ - ๖ ธนาคารมีคำสั่งลงโทษไปแล้ว การดำเนินการทางวินัยเสร็จสิ้นแล้ว จึงเป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ ไม่มีข้อความใดที่อาจมีคำสั่งไม่เปิดเผยตามมาตรา ๑๕ ผู้อุทธรณ์ คือนายชายเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสมควรได้รับข้อมูลข่าวสารตามที่ขอ ข้อมูลข่าวสารนี้เปิดเผยได้ แต่ธนาคารอาจพิจารณาปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของผู้อื่นได้ เพราะจะเป็นการรุกรานสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร จึงวินิจฉัยให้ธนาคารเพื่อการเกษตรฯ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ พร้อมทั้งสำเนาถูกต้องให้แก่ นายชาย

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

กรรมการวินิจฉัยไม่เกี่ยว

เรื่องที่ผมเขียนให้อ่านกัน ที่ผ่านมาก็จะเห็นว่าเป็นเรื่องประชาชนขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงาน หรือผู้ประกอบการที่ยื่นเสนอราคา ขอบจากหน่วยงาน เมื่อมีการปฏิเสธไม่เปิดเผย กรรมการวินิจฉัยการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารก็เข้าไปดูให้ แล้วเรื่องนี้กรรมการวินิจฉัยฯ ช่วยได้ไหม ?

นายรอ นายกเทศมนตรีตำบลแห่งหนึ่ง มีหนังสือ ๒ ฉบับถึงผู้จัดการธนาคารออมสิน ขอตรวจสอบบัญชีเงินฝากทั้งประเภทออมทรัพย์ หรือประเภทอะไรก็แล้วแต่ ที่มีชื่อของนายมีและนางมา เป็นเจ้าของรวมอยู่ด้วย ซึ่งค้างชำระภาษีโรงเรือนและที่ดินในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เป็นเงิน ๔,๙๕๐ บาท และนางมา ที่ค้างชำระภาษีในปี ๒๕๕๓ เป็นเงิน ๑๙,๘๐๐ บาท หากทั้งสองรายมีบัญชีเงินฝากอยู่ที่ขอให้ธนาคารออมสิน อายัดเงินพร้อมดอกเบี้ยให้ด้วย เพราะผู้บริหารท้องถิ่นมีอำนาจทำได้ตามที่กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ธนาคารออมสินมีหนังสือแจ้งตอบปฏิเสธการเปิดเผยด้วยเหตุผลว่า ให้ไม่ได้เนื่องจากเปิดเผยแล้วจะรุกร้าสิทธิ ส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕(๕) เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล และเมื่อพิจารณากฎหมายและระเบียบ บางฉบับที่ให้อำนาจผู้บริหารท้องถิ่นตามยึด อายัดทรัพย์สินของผู้ค้างชำระภาษีไปขายทอดตลาดได้ โดยไม่ต้องฟ้อง ศาลก่อนแต่ก็ไม่ปรากฏว่ากฎหมายต่าง ๆ มีบทบัญญัติที่บังคับถึงธนาคารออมสิน ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกให้เปิดเผย ข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า และก็ไม่มีการให้อำนาจนายรอในการขอข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล นายรอจึง มีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาแล้วมีประเด็นต้องดูว่า นายรอเป็นผู้ทรง สิทธิตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไม่ คือสามารถอุทธรณ์ตามกฎหมายนี้ได้ หรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่า เหตุผลเจตนาารมณ์ของพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ เพื่อให้ ประชาชนมีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานต่างๆ ของรัฐ เพื่อแสดงความเห็นใช้สิทธิทางการเมืองได้ถูกต้อง เป็นการพัฒนาระบบอบประชาธิปไตย และให้ประชาชนรู้ถึงสิทธิหน้าที่ของตน เพื่อรักษาประโยชน์ของตนได้ รวมความคือ เป็นกฎหมายที่ให้สิทธิแก่ประชาชน ไม่ได้ให้สิทธิแก่หน่วยงานของรัฐในการขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานแห่งอื่น โดยอาศัยกฎหมายฉบับนี้ กรณีนี้ นายรอเป็นหน่วยงานของรัฐจึงไม่มีสิทธิตามกฎหมายนี้ แล้วถ้าจะขอข้อมูล ข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐด้วยกันละ จะทำอย่างไร ? ก็ต้องอาศัยระเบียบแบบแผนและธรรมเนียมปฏิบัติ ของราชการตามที่กฎหมายกำหนด ดังนั้น คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารจึงไม่มีอำนาจจะรับไว้ได้ จึงมีคำสั่งไม่รับอุทธรณ์เรื่องนี้ไว้พิจารณา อธิบายนิตหนึ่งครั้นว่า การ “มีคำสั่ง” หมายถึงไม่รับไว้พิจารณาแต่ต้น เลยนะครับ แต่ “มีคำวินิจฉัย” หมายถึงพิจารณารายละเอียดเอกสาร ฟังคำชี้แจงจนสิ้นความแล้ว จึงมีคำวินิจฉัยให้ “เปิดเผยข้อมูลข่าวสาร” หรือ “ยกอุทธรณ์”

เรื่องนี้หยิบมาฝากเพราะเคยได้รับคำหาหรือทางโทรศัพท์ครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการ ปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ หรือไปได้ นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (สค ๑๔/๒๕๖๐)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ขอไปทำอะไร

มีเรื่องเล่าให้ฟังเป็นตัวอย่างครับ แต่เป็นกรณีร้องเรียนจริง ๆ กับการปฏิเสธไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่ยังไม่ถูกต้องกับเหตุผลตามข้อกฎหมาย

เรื่องนี้ผู้ร้องเรียนเป็นรองปลัดเทศบาลตำบลสำราญ มีหนังสือร้องเรียนไปที่คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการว่า ได้มีหนังสือถึงปลัดเทศบาลตำบลสำราญ เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับรายงานการประชุมเมื่อวันที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นการประชุมปกติของทุกเดือน เพื่อใช้เป็นหลักฐานการปฏิบัติราชการ เนื่องจากในวันประชุมตนเองลาพักผ่อน แต่นายกเทศมนตรีแจ้งปฏิเสธการเปิดเผย ผมก็เข้าไปดูสำเนาหนังสือคำขอของท่านรองปลัดเทศบาลตำบลสำราญ พบว่าท่านปลัดเทศบาลมีบันทึกความเห็นว่าเป็นข้อมูลข่าวสาร/เอกสารของราชการ เห็นควรเสนอท่านนายกเทศมนตรีทราบ เพื่อพิจารณาสั่งการท่านนายกเทศมนตรีมีบันทึกคำสั่งว่า ไม่อนุญาต เนื่องจากไม่แจ้งวัตถุประสงค์ ท่านรองปลัดฯ จึงมีหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

เรื่องนี้เราเพิ่งรับเมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ขณะนี้ยังอยู่ระหว่างเจ้าหน้าที่ดำเนินการให้ซึ่งไม่น่ามีประเด็นอะไรซับซ้อน จบเรื่องได้ง่ายๆ เพราะเบื้องต้นเจ้าหน้าที่จะแนะนำการปฏิบัติทางโทรศัพท์ก่อน เพราะการขอข้อมูลข่าวสารของราชการ ผู้ขอไม่จำเป็นต้องมีส่วนเกี่ยวข้องในเรื่องนั้น หรือต้องแจ้งวัตถุประสงค์ในการขอ แต่ถ้าผู้ขอเขาแจ้งเองก็ไม่ใช่ไร อธิบายให้ฟังครับ ในมาตรา ๑๑ วรรคหนึ่ง ว่าไว้แบบนี้ “...ถ้าบุคคลใดขอข้อมูลข่าวสารอื่นใดของราชการ และคำขอของผู้นั้นระบุข้อมูลข่าวสารที่ต้องการในลักษณะที่เข้าใจได้ตามสมควร ให้หน่วยงานของรัฐผู้รับผิดชอบจัดหาข้อมูลข่าวสารนั้นให้แก่ผู้ขอภายในเวลาอันสมควร...” บุคคลใด หมายถึงใครก็ได้ เพียงแต่ขอให้ระบุคำขอให้เข้าใจได้เท่านั้น หน่วยงานที่ได้รับคำขอเพียงแต่พิจารณาว่าข้อมูลข่าวสารที่เขาขอนั้น เรามีอยู่หรือเปล่า ถ้ามีจะเปิดเผยให้ได้หรือไม่ หรือจะไม่เปิดเผยก็ต้องมีเหตุผลตามมาตรา ๑๔ มาตรา ๑๕ และมาตรา ๒๔ แล้วแจ้งสิทธิอุทธรณ์ตามมาตรา ๑๘ ให้ครบถ้วน

มีตัวอย่างครับ ประชาชนคนหนึ่งขอสำเนาหลักฐานจำนวนบุคลากรของเทศบาลแห่งหนึ่งในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม รวม ๒ เดือน อีกรายขอหลักฐานการลงเวลาปฏิบัติราชการของนายกเทศมนตรี แม้ท่านนายกเทศมนตรีจะไม่ต้องลงชื่อมาทำงาน แต่ก็ต้องมีหลักฐานการเซ็นตหนังสือราชการคณะกรรมการวินิจฉัยฯ ให้เปิดเผยครับ สองคนนี้เป็นประชาชน ไม่เกี่ยวข้องและไม่ได้แจ้งเหตุผลในการขอเลย รายงานการประชุมตามที่รองปลัดเทศบาลมีคำขอนั้นครับ ที่ผ่านมานวนคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า เป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการปกติของหน่วยงานของรัฐ ก็จะวินิจฉัยให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร พร้อมรับรองสำเนาถูกต้องให้ผู้ขอ แต่ต้องดูเป็นเรื่องๆ ไป

ผมนำเรื่องนี้มาเสนอให้อ่านกันเพราะเห็นว่าเป็นหลักการพิจารณาคำขอย่างๆ หากเข้าใจแล้วก็ไม่ควรมีกรณีร้องเรียนอะไร มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ หรือไปดั้นด้นที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ให้เท่านี้ พอนะ

เรื่องนี้เป็นเรื่องที่คุณุทธธณ์ต้องการร้องเรียนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน แต่ใช้วิธีการผิด คือไม่ร้องเรียนต่อหน่วยงาน แต่ไปขอข้อมูลข่าวสารที่น่าจะเป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล จึงได้รับการปฏิเสธ

นายธรรมะมีหนังสือถึงสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับชื่อ นามสกุล ตำแหน่งของข้าราชการ รวมทั้งสำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการกระทรวงยุติธรรม ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ที่ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา เมื่อวันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๔.๐๐ น. เพื่อประกอบการร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ เป็นเหตุให้นายธรรมะได้รับความเสียหาย สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมมีหนังสือแจ้งปฏิเสธด้วยเหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล การเปิดเผยจะรุกล้ำสิทธิส่วนบุคคลโดยไม่สมควร ตามมาตรา ๑๕(๕) และมาตรา ๒๔ รวมทั้งนายธรรมะไม่ได้บอกว่าเจ้าหน้าที่ทำผิดอะไร ไม่สุภาพกับนายธรรมะหรือคนอื่นตรงไหน นายธรรมะจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมมีหนังสือชี้แจงมีเนื้อหาสาระตามที่ได้แจ้งปฏิเสธกับนายธรรมะไปแล้ว และชี้แจงเพิ่มเติมว่า ไม่มีเจ้าหน้าที่คนใดให้ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลนั้น เพราะอาจเกิดความไม่ปลอดภัยกับข้อมูลส่วนตัวของตนเอง หากนายธรรมะเห็นว่ามีกรกระทำผิดและตนเองได้รับผลกระทบ ก็ร้องเรียนต่อสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงต่อไป และเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในวันนั้นมีจำนวนมากมาจากหลายหน่วยงาน และไม่มีรายชื่อครบทุกคน จากการตรวจสอบก็ไม่ปรากฏว่ามีชื่อนายธรรมะในทะเบียนการรับเรื่องร้องทุกข์ จึงไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารที่นายธรรมะมีคำขอมิ ๒ รายการต้องแยกพิจารณา คือ รายการที่ ๑ ชื่อ นามสกุล และตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ ถือเป็นข้อมูลข่าวสารที่เป็น การปฏิบัติราชการตามปกติของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ ที่ต้องแสดงให้บุคคลทั่วไปทราบว่าเป็นเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือไม่ ส่วนนี้ไม่ใช่ข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคล แม้จากคำชี้แจงว่ามีเจ้าหน้าที่จากหลายหน่วยงาน ไม่มีรายชื่อครบทุกคน และไม่มีชื่อนายธรรมะในทะเบียนรับเรื่อง ก็ไม่ใช่เหตุผลที่จะไม่เปิดเผย ส่วนข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ สำเนาบัตรประจำตัวข้าราชการ ข้อมูลข่าวสารนี้เป็นข้อมูลข่าวสารในขอบเขต สิทธิส่วนบุคคล เนื่องจากมีข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งเฉพาะตัวบุคคล ได้แก่ หมายเลขประจำตัวประชาชน ลายมือชื่อ แต่ไม่ปรากฏว่าร้องเรียนเจ้าหน้าที่คนใด พฤติการณ์กระทำความผิดเป็นอย่างไร จึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะ เข้าถึงข้อมูลข่าวสารส่วนบุคคลของคนอื่นได้ จึงวินิจฉัยให้สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เปิดเผยข้อมูล ข่าวสารเฉพาะรายการที่ ๑ ชื่อ นามสกุล และตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ ที่ปฏิบัติงานอยู่ที่ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้ด้วย

ข้อมูลข่าวสารของราชการ แม้จะเปิดเผยมากก็จริง แต่ก็ต้องไม่ไปละเมิดคนอื่น และสิทธิส่วนบุคคลของคนอื่นก็ได้รับความคุ้มครองด้วยครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติข้อมูล ข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ หรือไปได้ที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงาน ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ไม่ต้องปิดหรือครับ

เดือนนี้เป็นเดือนของการแต่งตั้งโยกย้ายประจำปี มาถึงตอนนี้กระบวนการคงเรียบร้อยแล้ว
แหละครับ ที่นี้ ผู้ที่ต้องปรับย้ายไปที่ใหม่ เขาใช้พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
ขอข้อมูลข่าวสารอะไรบ้าง

พันตำรวจโท ก. รองผู้กำกับการจราจร มีหนังสือถึงผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผ่านผู้
บัญชาการสำนักงานกำลังพล ขอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการแต่งตั้งพันตำรวจโท ก. จำนวน ๓ รายการ คือ
๑) คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณากลับกรองการแต่งตั้งในระดับกองบังคับการ กองบัญชาการ
และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ๒) ข้อมูลการประชุมพิจารณากลับกรองการแต่งตั้งฯ ทั้ง ๓ ระดับ และ
๓) ข้อมูลเสนอบัญชีผู้เหมาะสมในการแต่งตั้งพันตำรวจโท ก. ครึ่งนี้ไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
แต่สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีหนังสือแจ้งเปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๓ ปฏิเสธการ
เปิดเผยข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๒ โดยแจ้งว่า อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการบริหารข้อมูลข่าวสาร
สำนักงานกำลังพล และต่อมาแจ้งเพิ่มเติมว่า คณะกรรมการฯ มีมติไม่เปิดเผย พันตำรวจโท ก. จึงมีหนังสือ
อุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยฯ สำนักงานตำรวจแห่งชาติส่งข้อมูลข่าวสาร
รายการที่ ๒ ไปประกอบการพิจารณาและชี้แจงว่า ที่มีมติเห็นควรไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้เนื่องจากเห็นว่า
เป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๓) คือเป็นความเห็นคำแนะนำภายในหน่วยงานในการพิจารณาแต่งตั้ง
ข้าราชการตำรวจ

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารรายการที่ ๑ และรายการที่ ๓
หน่วยงานเปิดเผยให้ไปแล้ว ไม่มีประเด็นต้องพิจารณา มาดูรายการที่ ๒ ตามอุทธรณ์คือ ข้อมูลการประชุมฯ
พันตำรวจโท ก. สมควรได้หรือไม่ ก็พิจารณาเห็นว่า ข้อมูลการประชุมพิจารณากลับกรองการแต่งตั้งในระดับ
กองบังคับการ กองบัญชาการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นข้อมูลข่าวสารในกระบวนการแต่งตั้งโยกย้าย
ที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว ถือเป็นข้อมูลข่าวสารการปฏิบัติราชการตามปกติของหน่วยงานของรัฐ การเปิดเผย
จะแสดงให้เห็นถึงความความโปร่งใสในกระบวนการบริหารงานบุคคลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ
และพันตำรวจโท ก. เป็นผู้ได้รับผลกระทบโดยตรง จึงควรได้รับทราบข้อมูลข่าวสารนั้น เพื่อใช้ปกป้องสิทธิของ
ตนเอง แต่ทั้งนี้ สำนักงานตำรวจแห่งชาติอาจใช้ดุลพินิจปกปิดข้อมูลส่วนบุคคลของบุคคลอื่น ซึ่งอาจรุกล้ำสิทธิ
ส่วนบุคคลโดยไม่สมควรตามมาตรา ๑๕ (๕) จึงวินิจฉัยให้เปิดเผยข้อมูลข่าวสารการประชุมพิจารณากลับกรอง
การแต่งตั้งในระดับกองบังคับการ กองบัญชาการ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พร้อมรับรองสำเนาถูกต้อง
ให้พันตำรวจโท ก. ต่อไป สรุปว่าให้หมดแหละครับ เพราะเรื่องจบแล้ว

การเปิดเผยข้อมูลเรื่องการบริหารงานบุคคล เป็นเรื่องที่ต้องทำครับ เพราะเป็นเรื่องยืนยันความ
ถูกต้อง และความโปร่งใสของหน่วยงานอย่างเดียวนะครับ มีข้อสงสัยการปฏิบัติหรือจะใช้สิทธิตามกฎหมายนี้
หาหรือไปได้ครับ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น” ติดต่อได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th
(ที่ สค ๒๔๑/๒๕๖๑)

ไม่น่าทำเลย

ใครที่ชอบส่งข้อความในไลน์กลุ่มให้เพื่อนที่ทำงาน เพื่อนกลุ่มอบรมเรียนรู้นด้วยกัน ดูเรื่องนี้ครับ นายส่งต่อได้มีหนังสือถึงเลขาธิการ ป.ป.ส. ขอข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับคำสั่ง ลับ ที่ ๓๙/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๖๑ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างไม่ร้ายแรง รวม ๓ รายการ คือ สำเนารายงานผลการสืบสวนข้อเท็จจริง ในกรณีที่ตนเองถูกกล่าวหา สำเนาคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริง และสำเนาหนังสือร้องเรียน กรณีที่เจ้าตัวส่งข้อความในโปรแกรมแอปพลิเคชัน ไลน์กลุ่ม ONCB๓ โดยใช้ข้อความในลักษณะไม่สุภาพเรียบร้อย และแสดงออกถึงการไม่รักษาความสามัคคี ในการปฏิบัติราชการระหว่างข้าราชการและผู้ร่วมปฏิบัติงาน แต่สำนักงาน ป.ป.ส. มีหนังสือแจ้งแจ้งปฏิเสธการเปิดเผยทั้ง ๓ รายการด้วยเหตุผลว่า เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการที่อยู่ในสำนวนการสืบสวนข้อเท็จจริง ที่ส่งให้คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยแล้ว จึงเป็นข้อมูลที่อยู่ระหว่างการสอบสวนทางวินัยที่ไม่ต้องเปิดเผย ลำดับที่ ๑๗ ตามเอกสารแนบท้ายคำสั่ง สำนักงาน ป.ป.ส. ที่ ๑๔๙/๒๕๕๒ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ เรื่อง กำหนดประเภทข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่ต้องเปิดเผย ซึ่งการเปิดเผยจะทำให้การบังคับใช้กฎหมาย เสื่อมประสิทธิภาพหรือไม่อาจสำเร็จได้ตามวัตถุประสงค์ และอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือความปลอดภัย ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ตามมาตรา ๑๕ (๒) (๔) นายส่งต่อจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัย การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร สำนักงาน ป.ป.ส. มีหนังสือส่งข้อมูลไปประกอบการพิจารณา โดยชี้แจงข้อเท็จจริงตามที่ได้แจ้งนายส่งต่อแล้วข้างต้นว่าไม่เปิดเผย ข้อมูลข่าวสารให้ตามคำขอเพราะได้พิจารณาแล้วด้วยเหตุผลอะไร สรุปว่า มีคำสั่งของสำนักงาน ป.ป.ส. ที่ได้ จัดทำบัญชีข้อมูลข่าวสารของราชการที่ไม่ต้องเปิดเผย และข้อมูลข่าวสารที่นายส่งต่อมีคำขอก็อยู่ในบัญชีนั้น ประกอบกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ด้วย

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า ข้อมูลข่าวสารตามอุทธรณ์ ทั้ง ๓ รายการ สำนักงาน ป.ป.ส. แจ้งว่า ได้ส่งให้คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยเพื่อประกอบการสอบสวน ในเรื่องที่นายส่งต่อถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดวินัย เป็นข้อมูลข่าวสารที่อยู่ระหว่างการสอบสวนทางวินัย การสอบสวน ทางวินัยยังไม่เสร็จสิ้น ยังไม่ยุติ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๒) ไม่สมควรเปิดเผยให้นายส่งต่อ ในขณะที่ จึงวินิจฉัยให้ยกอุทธรณ์

ไม่เป็นใครครับ เรื่องนี้ถ้านายส่งต่อได้รับคำสั่งผลการพิจารณาจากคณะกรรมการสอบสวน ทางวินัยเมื่อใด ก็ถือว่าการสอบสวนทางวินัยเสร็จสิ้น จะมีคำขอไปใหม่อีกครั้งหนึ่งก็ได้ ได้ขอคิดสำหรับเจ้าหน้าที่ ของรัฐนะครับ รัปป์บับ แชร่บับ หรือแสดงความเห็นของตัวเองเข้าไปด้วยจะแยะ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิด เป็นข้อยกเว้น” อย่าลืมนะครับ ติดต่อหาหรือไปได้ที่ ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“ไม่ได้ข้อมูลที่ขอ บอก สขร. นะครับ”

ผมมีสิทธิไหมครับ ?

ผมเชื่อว่ายังมีประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ที่ทราบเกี่ยวกับพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในลักษณะว่า ให้ประชาชนใช้สิทธิ เจ้าหน้าที่ของรัฐใช้ดุลพินิจ แล้วคำว่า ประชาชน หมายถึงเฉพาะคนธรรมดาทั่วไป เป็นผู้ที่มีสิทธิเลือกตั้ง อะไรวางนั้นหรือเปล่า ดูเรื่องนี้ครับ

น.ช.แดง มีหนังสือถึงผู้อำนวยการสถานพยาบาลเรือนจำกลางบางขวางเมื่อวันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๑ เพื่อขอคัดถ่ายและรับรองสำเนาประวัติการตรวจรักษาของตัว น.ช.แดง เอง OPD (ข้อมูลส่วนบุคคล) ผ่านไปสี่สิบวัน น.ช.แดง มีหนังสือลงวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ อีก ๑ ฉบับทวงถามโดยชี้แจงว่า เวลาได้ผ่านมาพอสมควร ผู้อำนวยการสถานพยาบาลฯ เพิกเฉยไม่ตอบหรือแจ้งให้ทราบ หลังจากที่ให้มีหนังสือลงวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๑ ทวงไปแล้วครั้งหนึ่ง จึงเป็นการทวงถามครั้งที่ ๒ พร้อมทั้งชี้แจงว่า ตนเอง ในฐานะเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ยื่นคำร้องขอข้อมูลข่าวสารของราชการ ซึ่งก็ได้ทำหนังสือแจ้งเหตุผลการคำขอตามสิทธิที่มีตามพระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐ มาตรา ๒๕ วรรคสี่ โดยขอให้ผู้อำนวยการสถานพยาบาลฯ ทำหมายเหตุคำขอแนบไว้ด้วยเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตรวจสอบตามกฎหมายต่อไป เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานก็พิจารณาส่งเรื่องไปตามสายงานแต่ไม่ได้แจ้งให้ผู้ขอได้ทราบ น.ช.แดง จึงมีหนังสือร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ

เมื่อสำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ รับเรื่องแล้วก็ให้มีหนังสือถึงเรือนจำกลางบางขวางแจ้งเรื่องร้องเรียนพร้อมทั้งแนะนำการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฯ คือพิจารณาคำขอข้อมูลข่าวสารและแจ้งผลให้ผู้ขอทราบ ซึ่งต่อมาเรือนจำกลางบางขวางมีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการให้สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการทราบว่าได้ส่งสำเนาประวัติการรักษาให้ผู้ขอเรียบร้อยแล้ว สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการก็จะมีหนังสือแจ้งผลการดำเนินการตามที่ร้องเรียนให้ผู้ร้องทราบต่อไป

เรื่องนี้ เจ้าหน้าที่ที่อยู่ในส่วนดำเนินการเรื่องร้องเรียนและเป็นเจ้าของเรื่อง เห็นว่าเป็นเรื่องน่าสนใจ เพราะผู้ร้องเรียนเขียนหนังสือคำขอ หนังสือติดตามทวงถามเรื่อง ขึ้นตอนด้วยภาษากฎหมายที่ใช้ได้ทีเดียว และอยากให้ผมนำประเด็นของผู้ใช้สิทธิมาให้ได้อ่านกัน

จากชื่อเรื่องข้างบน ตอบว่า มีสิทธิ์ครับ จึงขอเรียนให้ผู้อ่านทราบว่า คนไทยทุกคนมีสิทธิขอข้อมูลข่าวสารของราชการได้ครับ กรณีนี้เป็นการขอเพื่อใช้ปกป้องสิทธิของตนเองที่มีอยู่ เรื่องคำร้องของคุณกลุ่มนี้ สำนักงานฯ เคยดำเนินการให้แล้ว ๓-๔ คนครับ หากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้ ทหาหรือไปได้นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th (หนังสือร้องเรียน กรกฎาคม ๒๕๖๑)

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

บ้านผมจะพังไหม

เรื่องนี้ดีมากครับ เป็นสิทธิของเราที่จะได้รู้ข้อมูลจากหมู่บ้านจัดสรร ที่เราต้องจ่ายค่าบ้านไป โดยที่ไม่สามารถรู้ได้ว่ามันคงแข็งแรงแค่ไหน คิดแต่ว่าเป็นข้อมูลของเขา ไปขอไม่ได้ มีหน้าที่จ่ายอย่างเดียว

นางสาวหวาน ผู้รับมอบอำนาจจากนายแหวน ซึ่งได้ไปซื้อบ้านในหมู่บ้านน่าอยู่ ได้มีหนังสือถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ เพื่อขอข้อมูลเกี่ยวกับแบบแปลนบ้านทั้งหมดของบ้านเลขที่ ๔๕๖/๑๙ ของหมู่บ้านนี้ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับโครงสร้างอาคารบ้านหลังดังกล่าว องค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์มีหนังสือแจ้งปฏิเสธว่า การเปิดเผยจะรุกล้ำสิทธิของเจ้าของอาคารโดยไม่สมควร จึงได้สอบถามบริษัทสร้างสวยซึ่งเป็นผู้ขออนุญาตก่อสร้างได้รับแจ้งคัดค้านไม่ให้เปิดเผย พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๖) จึงเปิดเผยให้ไม่ได้ นางสาวหวานจึงมีหนังสืออุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ในการพิจารณาของคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร องค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์มีหนังสือส่งแบบแปลนบ้านและใบอนุญาตก่อสร้างอาคาร ซึ่งอนุญาตให้บริษัทสร้างสวยก่อสร้างอาคารบ้านแฝดไปประกอบการพิจารณา โดยชี้แจงข้อเท็จจริงว่า แบบแปลนบ้านตามที่นางสาวหวานมีคำขอ บริษัทสร้างสวยเป็นผู้ขออนุญาตปลูกสร้างอาคารเพื่อการจัดสรรหมู่บ้านน่าอยู่ จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของบุคคลอื่นที่อยู่ในความครอบครองขององค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ และบริษัทสร้างสวยได้คัดค้านการเปิดเผย จึงเป็นข้อมูลข่าวสารตามมาตรา ๑๕ (๖) และได้ปฏิเสธไป

คณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารพิจารณาเห็นว่า แบบแปลนบ้านของบ้านเลขที่ ๔๕๖/๑๙ หมู่บ้านน่าอยู่ เป็นเอกสารที่ผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคารต้องยื่นประกอบคำขอรับอนุญาตต่อเจ้าพนักงาน จึงเป็นข้อมูลข่าวสารของเอกชนที่อยู่ในความครอบครองของราชการ เป็นข้อมูลข่าวสารของราชการตามมาตรา ๔ เมื่อบริษัทสร้างสวยเป็นผู้ก่อสร้างเพื่อขายให้กับประชาชน นางสาวหวานเป็นผู้รับมอบอำนาจจากผู้ซื้อบ้านดังกล่าว จึงมีสิทธิขอข้อมูลเกี่ยวกับการก่อสร้างและแบบแปลนการก่อสร้างอาคาร ตลอดจนโครงสร้างและรูปแบบของอาคารได้เพื่อตรวจสอบความมั่นคงแข็งแรง และความปลอดภัย ข้อมูลข่าวสารนี้เปิดเผยได้ จึงวินิจฉัยให้องค์การบริหารส่วนตำบลสนามจันทร์ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารแบบแปลนบ้านเลขที่ ๔๕๖/๑๙ ของหมู่บ้านน่าอยู่ พร้อมทั้งรับรองสำเนาถูกต้องให้นางสาวหวาน

ใครไปซื้อบ้านที่ไหน โครงการอะไร ถ่ายสำเนาควินิจฉัยเรื่องนี้ติดไว้กับสัญญาซื้อขายด้วยนะครับ มีประโยชน์มาก มีข้อสงสัยการปฏิบัติตามกฎหมายนี้ ทารือไปได้นะครับที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ๐ ๒๒๘๓ ๔๖๗๘ www.oic.go.th

“เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”